

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor

Datum
2023-10-29

Beteckning
Ansökan

Statens kulturråd
Borgvägen 1-5
102 53 Stockholm

Ansökan om medel inom samverkansmodellen 2024

Innehåll

Ansökan om medel inom samverkansmodellen 2024	1
Ny regional kulturplan 2024-2027	2
Politisk inriktning	2
Dialog	3
Skrivprocess och remissperiod	4
Politiska beslut	5
Övergripande mål	5
Kulturpolitiska prioriteringar	6
Strategiska inriktningar för samverkan - Region Örebro län och länets kommuner	8
Strategiska inriktningar för samverkan - kultur och andra politikområden.....	9
Region Örebro läns kulturarbete 2023	10
Planerade regionala förstärkningar och äskanden 2024.....	12

Ny regional kulturplan 2024-2027

Region Örebro län har tagit fram en ny kulturplan som ska gälla 2024-2027.

En arbetsgrupp på tjänstemannanivå inom Område kultur och ideell sektor hos

Region Örebro län har ansvarat för att ta fram den regionala kulturplanen. Processen har genomförts enligt följande:

Politisk inriktning

Den regionalpolitiska inriktningen för kulturplanen 2024-2027 togs fram av kulturnämnden med stöd av en workshop i december 2021¹. Viktiga utgångspunkter i arbetet var de nationella kulturpolitiska målen, den regionala utvecklingsstrategin och nuvarande regionala kulturplan. Inriktningen beslutades om i kulturnämnden februari 2022 och var enligt följande:

- Ett livskraftigt och fritt professionellt kulturliv med en mångfald av kulturyttringar och stärkt arrangörskap i hela länet
- Kultur som skapar delaktighet genom civilsamhället
- Social sammanhållning genom ökat kulturdeltagande med fokus på sämre socioekonomiska förhållanden samt barn och unga
- Kultur som en väsentlig del i en attraktiv och hållbar samhällsutveckling där utvecklingen av kultur och hälsa samt av kulturella kreativa näringar är central
- Digital utveckling och innovationer i länets kultur
- Stärkt internationell, interregional och mellankommunal samverkan

¹ Workshopen genomfördes av Kairos Future och bestod av en omvärldsspaning med fokus på kultur och efterföljande gruppsamtal för att skapa inriktning. Syftet med workshopen var att skapa en inriktning som utgår från de samhällsutmaningar som påverkar kulturen relaterat till visionen för kulturen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Dialog

Efter att den regionalpolitiska inriktningen antagits genomförde Region Örebro län flera dialoger. De genomfördes för att kulturplanen ska vara grundad i länets kulturliv och dess utmaningar. De genomfördes också för att det ska finnas en stabil grund för samverkan kring länets fortsatta kulturutveckling. Nedan följer en kort beskrivning av dialogerna och hur resultaten från dialogerna har använts i kulturplanen:

1. En digital stordialog genomfördes med 66 deltagare 1 juni 2022. Fokus var att diskutera utmaningar inom de olika kulturområdena i kulturplanen samt om kulturen i länet är med och bidrar till attraktivitet och hållbarhet. Dialogen riktade sig till dem som påverkar länets kulturliv i sitt yrke eller genom ideellt arbete.² För att skapa ett bra underlag till kulturplanen fick samtliga deltagare först diskutera i mindre grupper och sedan besvara frågor individuellt skriftligt digitalt. För de som inte kunde delta vid det aktuella tillfället fanns möjlighet att besvara en enkät med samma frågor mellan 2 juni och 1 augusti 2022.

Resultatet från dialog och enkät har tillsammans med den regionalpolitiska inriktningen använts för att skapa de tre övergripande utvecklingsmålen för kulturplanen. Resultatet från dialogen och enkäten har också använts för att visa på hur kulturen är med och bidrar till ett hållbart och attraktivt län genom citaten i kapitel 8.

Målet var att dialogdeltagarna skulle komma från länets olika kulturområden och bestå av olika kulturaktörer. Målet var också att deltagarna skulle vara representativa för länets befolkning genom var de bor, åldrar, könstillhörighet och bakgrund. Resultatet var enligt följande:

- Medelåldern var 55 år med den yngsta deltagaren 24 år och äldsta 81år (54 år),
- 62% var kvinnor och 38% var män,
- 53% kom från Örebro kommun, Laxå och Lekebergs kommuner var inte representerade,
- Av deltagarna var 29 % från civilsamhället, 44 % professionella kulturskapare, 17 % kommunanställda, 15 % regionala tjänstepersoner, 6 % utbildningsanordnare samt 5 % annat,³

² Exempelvis professionella kulturskapare eller andra kulturaktörer (offentligt finansierad, som egen företagare inom kulturella kreativa näringar, kulturpedagog, inom museum, arkiv eller Länsstyrelsen), tjänstepersoner inom någon av länets kommuner (på en förvaltning, inom bibliotek, kulturskola, arrangörsverksamhet eller liknande), representanter för kulturföreningar, studieförbund eller folkbildningen, utbildningsanordnare (universitet, folkhögskola, gymnasium eller annan utbildning).

³ Summan överstiger 100 procent eftersom flera företrädde flera har olika tillhörigheter till exempel en förening och professionella kulturskapare.

- Teckenspråkiga var representerade i dialogerna och använde sig av teckenspråkstolkare.
2. Dialoger om hur kultursamverkan mellan kommuner och region ska utvecklas och riktas 2024-2027 hölls med Specifika samverkansrådet för kultur och dess tjänstemannastöd i april och juni 2022.⁴ Tillsammans beslutades om strategiska inriktningar för regionalkommunal samverkan. I dialogerna diskuterades även kulturens roll för ett hållbart och attraktivt län.
 3. Den 8 juni genomfördes en dialog med deltagare från Område kultur och ideell sektor och övriga områden inom Regional utveckling.⁵ Frågeställningen var hur kultur kan samverka med Välfärd och folkhälsa, Energi och klimat, Näringsliv och turism, Utbildning och kompetensförsörjning och Samhällsplanering för ett hållbart och attraktivt län. Under dialogen diskuterades strategiska områden för samverkan 2024-2027 samt aktiviteter kopplade till dem.
 4. Eftersom medelåldern i dialogerna var hög genomfördes hösten 2022 kompletterande dialoger med unga. Dialogerna genomfördes med stöd av den nationella ideella föreningen Youth 2030 på kulturskola och fritidsgård i Örebro kommun. Dialogerna hade till syfte att ge en bild av hur unga i länet ser på länets kultur och vilken slags kulturutveckling de önskar sig.

Skrivprocess och remissperiod

Skrivprocessen genomfördes i huvudsak under 2022. Texterna om de olika kulturområdena skapades i nära samverkan med kulturaktörerna inom kultursamverkansmodellen samt länets kommuner.⁶ Under september-november skrevs ett första utkast av kulturplanen som presenterades i kulturnämnden i december. Under våren 2023 genomfördes ändringar och korrigeringar av planen i samverkan med den nya kulturnämnden som tillträdde i januari 2023.

Remissperioden för planen var 21 februari - 28 april 2023. Remissinstanser var:

- Länets kommuner (12)
- Kulturaktörer inom kultursamverkansmodellen i Örebro län (7)
- Aktörer med regionala verksamhetsmedel (9)
- Politiska partier (8)
- Intresseorganisationer: (KC-Mitt, Svensk form Örebro län, Art of Sweden, Ideell kulturallians nationellt, KLYS)

⁴ Det specifika samverkansrådet för kultur är en del av regionens ordinarie politiska mötesstruktur som träffas fyra gånger per år för att diskutera kulturpolitiska frågor av intresse för länet. I grupperingen ingår en politisk representant från varje kommun samt den regionala kulturnämndens ordförande som leder mötena. Till stöd för samverkansrådet finns en tjänstemannagrupp som också består av en representant från varje kommun, vanligen kulturchefen, samt den regionala kulturchefen. Även tjänstemannastödet träffas fyra gånger per år.

⁵ Inom Region Örebro län.

⁶ Kulturaktörer som får regionala verksamhetsmedel eller medel inom kultursamverkansmodellen.

- Utbildningsanordnare: Fellingsbro folkhögskola. Kävesta folkhögskola, Örebro konstskola, Örebro Universitet
- Övriga aktörer: Länsstyrelsen Örebro, Örebro läns bildningsförbund, Konstfrämjandet Bergslagen, Riksteatern Örebro län samt Örebro läns hembygdsförbund

Sammanlagt inkom 43 svar varav 29 från remissinstanser:

- Länets kommuner: Askersund, Kumla, Lekeberg, Örebro, Nora, Ljusnarsberg, Karlskoga, Hallsberg, Lindesberg, Hällefors.
- Kulturaktörer inom kultursamverkansmodellen i Örebro län: Länsteatern i Örebro, Länsmusiken i Örebro, Örebro läns museum, Stadra teater,
- Aktörer med regionala verksamhetsmedel: NJOV, Skoindustrimuseet
- Politiska partier: Liberalerna, Moderaterna, Vänsterpartiet
- Intresseorganisationer: KLYS, KRO, Sveriges författarförbund, The art of Sweden, Ideell kulturallians,
- Utbildningsanordnare: Örebro universitet, Kävesta folkhögskola
- Övriga aktörer: professionella kulturskapare (litteratur, dans, bild och form), kulturföreningar, Örebro läns hembygdsförbund, Riksteatern Örebro/teaterfrämjande verksamhet, Länsstyrelsen, Regional utveckling (Välfärd och folkhälsa samt Trafik och samhällsplanering) samt representanter för nationella minoriteter och Funktionshinderrådet.

Vanliga synpunkter var att det behövdes tydligare prioriteringar i planen samt att Region Örebro läns arbete utifrån konstnärlig frihet behövde förtydligas. Ytterligare en vanligt förekommande synpunkt var att planen var lång men också att den var genomarbetad och det upplevdes positivt med den inledande analysen samt att civilsamhället och länets kommuner fick större plats än i tidigare planer. Omarbetningar genomfördes utifrån inkomna synpunkter och ett nytt förslag presenterades för kulturnämnden i juni 2023.

Politiska beslut

Planen bereddes i kulturnämnden 7 juni 2023 och beslutades om i kulturnämnden, regionstyrelsen och regionfullmäktige under hösten 2023. I slutet av oktober skickades planen till Statens kulturråd.

Övergripande mål

Den övergripande målbilden i kulturplanen är 2024-2027 tydligt kopplad till den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Enligt RUS ska Örebro län samskapa för:

- ett rikt, dynamiskt och fritt kulturliv
- ett kreativt och pulserande kulturliv för alla
- ett attraktivt och hållbart län

Utifrån RUS och de utmaningar för kulturen som framkommit i bland annat dialogerna som föregick kulturplanen har tre övergripande utvecklingsmål utkristalliserat sig för Örebro läns kulturplan 2024-2027:

- att utveckla den kulturella infrastrukturen i Örebro län
- att öka delaktigheten i länets kulturliv med fokus på barn och unga samt personer med sämre socioekonomiska livsvillkor
- att stärka kulturens kraft genom samverkan

Kulturpolitiska prioriteringar

De kulturpolitiska prioriteringarna i kulturplanen tillsammans med de strategiska inriktningarna för samverkan med länets kommuner och andra politikområden är utgångspunkt för en årlig handlingsplan som bryter ned prioriteringar och inriktningar i aktiviteter och följs upp årligen i kulturnämndens verksamhetsberättelse (se bifogad fil).

Nedan listas de kulturpolitiska prioriteringarna och de strategiska inriktningarna för samverkan 2024-2027:

Utveckla den kulturella infrastrukturen i Örebro län

- Skapa en stabil ekonomisk grund för de professionella aktörer som Region Örebro län ansvarar för genom uppdragen i kulturplanen.
 - Säkerställa att Örebro läns museum kan verka i nyrenoverade lokaler med förbättrade förutsättningar. Detta för att museet ska kunna vara Örebro läns professionella grund inom kulturarvsområdet samt en utställningsarrangör inom bild och form.
 - Säkerställa att Länsteatern i Örebro har ekonomiska förutsättningar att uppfylla sitt uppdrag samt vara ett nav för länets scenkonst och frilansande kulturskapare.
 - I samverkan med huvudägaren Örebro kommun verka för att Länsmusiken Örebro län erbjuder invånare i Örebro kommun och Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet.
- Skapa goda förutsättningar för ett starkt civilsamhälle genom föreningsmedel och medel till folkbildningen i syfte att stärka tillgången till kultur i hela länet.
- Avsätta särskilda medel för att finansiera löner för medverkan och upphängning vid utställningar till professionella bild- och formkonstnärer enligt MU-avtalet. Medel ska gå till att söka av länets utställningsarrangörer.

- Fortsätta utveckla förutsättningarna för den professionella filmen i Örebro län utifrån att filmområdet i länet är underutvecklat. Idag saknas en regelbunden professionell konstnärlig filmproduktion.
- Stödja professionella kulturskapares och andra professionella kulturaktörers möjlighet att verka fritt i Örebro län trots risk att utsättas för hat och hot. Det möjliggör en mångfald av kulturuttryck och stärker demokratin.
- Verka för att fler kommuner i Örebro län ska vara fristäder för professionella kulturskapare, eller på andra sätt stötta professionella kulturskapare som är fristadskonstnärer i länet.
- Region Örebro län vill skapa en konstområdesövergripande dialoggrupp med professionella kulturskapare från de olika konstområdena för löpande dialog kopplat till kultursamverkanmodellen. Vid skapandet av denna grupp kommer Region Örebro län att utgå från KLYS rekommendationer.
- Fortsätta utveckla professionell dans genom den nya plattformen Danspunkt Örebro län. Den etableras i samverkan med Askersunds kommun, Degerfors kommun, Hällefors kommun och Örebro kommun. Syftet är att möjliggöra produktion och visning av professionell dans i hela länet.
- Utveckla Region Örebro läns arbete med litteraturen som konstform. Detta utifrån att litteraturen saknar en fungerande infrastruktur och är ett underutvecklat kulturområde i länet.
- Utveckla den regionala biblioteksverksamhetens stöd till Örebro läns folkbibliotek vad gäller det demokratifrämjande uppdraget (enligt bibliotekslagen § 2).
- Arbeta med arrangörsutveckling och residensverksamhet för att stärka de olika kulturuttrycken i hela länet samt öka möjligheterna för professionella kulturskapare att verka i länets olika kommuner.
- Stärka kultur på landsbygden för ett levande kulturliv utanför länets större kommuner och tätorter.
- Kartlägga de Kulturella Kreativa Näringarnas utbredning i syfte att skapa en strategi för fortsatt utveckling i hela länet. En del i utredningen syftar till att utreda möjligheterna för Region Örebro län att ge ekonomiskt stöd till enskilda kulturskapare.
- Stärka kunskaperna om upphovsrätten inom de olika kulturområdena.
- Vid medelsfördelning sträva efter en jämställd fördelning mellan kvinnor och män samt en jämlik fördelning mellan länets kommuner.

Öka delaktigheten i länets kulturliv med fokus på barn och unga samt personer med sämre socioekonomiska livsvillkor

- Aktörer med regionala verksamhetsmedel ska tillsammans:
 - stärka förutsättningar för barn och unga att ta del av och själva skapa kultur.

- stärka förutsättningar för personer med sämre socioekonomiska livsvillkor att ta del av och själva skapa kultur.
- Region Örebro län ska i samverkan med civilsamhället, länets kommuner och andra politikområden inom regional utveckling:
 - stärka förutsättningar för barn och unga att ta del av och själva skapa kultur.
 - stärka förutsättningar för personer med sämre socioekonomiska livsvillkor att ta del av och själva skapa kultur.
 - Region Örebro län ska i samverkan med Örebro läns kulturskolor öka möjligheten för barn och unga med sämre socioekonomiska livsvillkor att ta del av kulturskolans kulturutbud.
- Aktörer med regionala verksamhetsmedel ska skapa förutsättningar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av och själva skapa kultur.
- Stärka barn och ungas möjligheter att göra sina röster hörda vid beslut som rör kultur inom Region Örebro län.

Stärka kulturens kraft genom samverkan

- Stärka arbetet med kultur och hälsa genom samverkan mellan bland annat utvecklingsledare hos Region Örebro län, länets kommuner, civilsamhället och andra viktiga aktörer. (Utifrån kulturnämndens beslutade prioriteringar.)⁷
- Stärka samverkan inom musikområdet för bland annat ökad genbredd i länet. Viktiga parter är främjandeverksamheten inom musik, länets kommuner, civilsamhället och det professionella kulturlivet.
- Arbetet med medie- och informationskunnighet (MIK). Fokusområden är: spelkunnighet, yttrande- och informationsfrihetskunnighet, filmkunnighet och digital kunnighet.
 - Ta fram en strategi för Region Örebro läns arbete med spelkultur.
- Stärkt arbete för kultur kopplat till nationella minoriteter genom ökad samverkan med andra regioner.
- Samverkan med utbildningsanordnare, andra regioner och länder ska stärkas.

Strategiska inriktningar för samverkan - Region Örebro län och länets kommuner

- Stärka förutsättningarna och det systematiska arbetet för att alla barn i länet ska få tillgång till kultur i skolan och på fritiden. Viktiga delar i arbetet är

⁷ Kulturnämnden har beslutat om följande prioriteringar 2022 - 2027 inom arbetet med kultur och hälsa: Använda kultur i ett förebyggande och hälsofrämjande arbete för en god och jämlik hälsa i Örebro län. Stärka arbetet med kultur och hälsa i länet. Prioriterade grupper är unga och äldre med särskilt fokus på personer med psykisk ohälsa, funktionsnedsättning eller inom äldreomsorgen. Utvecklingsarbetet ska göras genom att sprida kunskap, bygga nätverk, samverka och ge stöd till verksamheter och projekt

ökad samverkan mellan kultur och skola samt stärkt samverkan mellan länets kulturskolor.

- Stärka arbetet med kultur och hälsa i länet. Att arbeta med kultur genom förebyggande och hälsofrämjande insatser. Unga och äldre pekas ut som viktiga grupper. En väsentlig del av arbetet är ökad samverkan mellan kultur samt vård och omsorg.
- Utveckla och stärka samverkan mellan länets kommuner samt utöka samverkan med den regionala främjandeverksamheten och kulturinstitutionerna. Fokus är att stärka den kulturella infrastrukturen.
- Stärka arbetet med breddat deltagande och inkludering i kulturlivet genom fokus på personer med sämre socioekonomiska livsvillkor.
- Stärka utvecklingen av kulturella kreativa näringar i länet

Strategiska inriktningar för samverkan - kultur och andra politikområden

- Kultur och miljö - Undersöka vilka delar av kulturen som kan bidra till det regionala hållbarhetsarbetet kopplat till miljö och klimat, cirkulär ekonomi och Agenda2030.
- Barn och unga (kultur i skolan och på barns fritid) - Stärka arbetet med kultur i skolan och på barns fritid med fokus på Örebro läns socioekonomiska utmaningar.
- Kultur och Näringsliv/Turism - Stärka Kulturella Kreativa Näringar vilket skapar positiva effekter för kulturturismen i Örebro län.
- Kultur och Samhällsplanering - Stärka kunskaperna om gestaltad livsmiljö, kulturella kraftfält och kulturutveckling i stad och landsbygd. Kulturmiljöperspektivet är en del i detta.
- Kultur och Staben för digitalisering - Ingå i nätverket som Staben för digitalisering driver för att implementera den regionala digitala strategin.
- Kultur och Fastighet - Stärka samverkan mellan utvecklingsledarna för bild och form inom Område kultur och ideell sektor och konsthandläggarna inom Fastighetsområdet.
- Kultur och hälsa Fortsatt samverkan mellan kultur och välfärd och folkhälsa för att sprida kultur till grupper som lider av ohälsa i syfte att nå en god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län.

Region Örebro läns kulturarbete 2023

Ekonomi

I kulturnämndens delårsuppföljning för januari-juni 2023 konstaterades att det fanns ett överskott per sista juli på 4,8 miljoner kronor vilket är normalt för året. Nämnden fick under våren beslutat om återhållsamhet. I september kom ytterligare ett beslut som innebär inköpsstopp, att resor utanför länet inte tillåts om de inte är verksamhetskritiska, anställningsstopp samt att vikarier inte ska tillsättas.

Prognosen för helåret var i augusti ett överskott på cirka 1.4 miljoner kronor. De innebär att delar av verksamhetsmedlen under 2023 inte används och att personalkostnaderna blir lägre än planerat då inte vikarier tillsätts.

Stärk den kulturella infrastrukturen

Kulturnämnden har 2023 gett en årlig uppräkningsrapport samt på andra sätt stärkt de regionalt finansierade kulturaktörerna inom och utanför kultursamverkansmodellen. Under de senaste tre åren har också främjandeverksamheten inom flera områden stärkts. Områden som det särskilt har satsats på är film (filmproduktion) och dans (struktur för professionell dans). Men även främjandet av musik och litteratur är områden som är under uppbyggnad.

Samtidigt präglades åren 2020-2022 av pandemin och 2023 har kulturlivet ännu inte återhämtat sig helt. Exempelvis är publiksiffrorna inom scenkonsten fortfarande lägre än före pandemin. Det ekonomiska läget med inflation och höga energipriser med höjda hyreskostnader är också ett problem. Liksom det faktum att Region Örebro län på grund av det ekonomiska läget anmodar om återhållsamhet 2023 och genomför effektiviseringar 2024.

Bredda deltagandet

Kulturnämnden fördelar årligen regionala verksamhetsmedel till kulturaktörer. De har i uppdrag att arbeta med kultur för barn och unga, hela länet och en jämlik kultur. Det sker exempelvis genom kultur i skolan. De regionalt finansierade kulturaktörerna arbetar också för att människor med olika funktionsnedsättning ska ha tillgång till kultur. Även inom arbetet med kultur och hälsa finns delvis fokus på att nå människor med funktionsnedsättning. När det kommer till satsningar på människor med sämre socioekonomiska livsvillkor är insatserna färre. Samtidigt visar nationella kulturvaneundersökningar att socioekonomi tydligt samvarierar med i vilken grad människor tar del av offentligt finansierad kultur. En GIS-analys över kulturella mötesplatser i länet stärker den bilden och visar att områden med sämre socioekonomiska livsvillkor har sämre tillgång till fasta kulturella mötesplatser. 2023 har därför kulturnämnden gjort en särskilt politisk satsning med fokus på socioekonomi. Medlen har fördelats till länets kulturskolor för att stärka möjligheten för barn i områden med sämre socioekonomiska livsvillkor att skapa kultur på fritiden.

Samverkan med andra samhällsområden

Samverkan med andra samhällsområden fortsätter att utvecklas med stöd av målsättningar i den regionala utvecklingsstrategin. Flera projekt pågår inom kultur och hälsa. Det pågår också samarbeten inom andra områden inom förvaltningen regional utveckling kring barnfattigdom, Kulturella kraftfält och gestaltad livsmiljö. Kulturella kraftfält innebär samverkan med Region Västmanland och Norge.

Samverkan mellan länets kommuner och regionen fortsätter genom det politiskt tillsatta specifika samverkansrådet kultur. Till rådet finns ett tjänstepersonstöd som består av de kommunala kulturcheferna samt den regionala kulturchefen. Viktiga samverkansområden är barn och unga samt kultur och hälsa. Inom kultur och hälsa finns samverkansområden exempelvis dans för unga kvinnor med psykisk ohälsa och kultur i äldreomsorgen.

Övrigt regionalt kulturarbete

Förutom bifogad bilaga med budgetram för kultursamverkansmodellen genomför Region Örebro län också följande kulturarbete årligen:

- **Regionala verksamhetsmedel** (utanför kultursamverkansmodellen) fördelas till fem lokala museer, teatergruppen Martin Mutter, Konst på hög och främjandeverksamhet för amatörteater och amatörmusik (cirka 4,8 milj kronor)
- **Kulturkraft** där länets kommuner får regionala medel för mer professionell kultur i skolan (cirka 1 till 1,5 milj kronor årligen)
- **Medel till studieförbund/civilsamhället, samt kulturpris/stipendier** (cirka 40 miljoner kronor⁸)
- Fria medel till årliga **kulturpolitiska satsningar** (500 000 kronor)
- **Utvecklingsmedel** som kan sökas av kulturaktörer utanför kultursamverkansmodellen för utveckling och projekt (cirka 500 000 kr till 1 000 000 kr)
- **Inköp av konst, byggnadsanknuten konst** enligt en-procentsregeln genom konsthandläggare hos Region Örebro län (2022 cirka 2,5 miljoner kronor)
- **Genomförande av utredningar, konferensdagar, utbildning/fortbildning, kommunikation och liknande.**

⁸ Här ingår hela civilsamhället, det vill säga även andra föreningar än kulturföreningar.

Planerade regionala förstärkningar och äskanden 2024

Region Örebro län planerar att i linje med den regionala kulturplanen 2024-2027 och dess mål och prioriteringar genomföra följande satsningar inom kultursamverkansmodellen 2024 med huvudfokus på att upprätthålla och utveckla länets kulturella infrastruktur, bredda deltagande samt öka samverkan:

Regional uppräknings inom samverkansmodellen

För att värna grunden och fortsatt utveckling inom den regionala kulturella infrastrukturen inom kultursamverkansmodellen planerar Region Örebro län att göra uppräknings med 2 605 000 kronor till aktörerna inom kultursamverkansmodellen. Löneuppräknings för Region Örebro läns anställda främjare för 2023 räknades inte med i förra årets ansökan till Kulturrådet, varför dessa ytterligare 348 000 kronor också finns med i årets ansökan. Uppräkningen av de regionala medlen jämfört med vår ansökan inför 2023 är därmed enligt följande:

	Uppräkning
Länsteatern Örebro län	1 440 000 kr (5 %)
Främjandeverksamhet, löneuppräknings 2023	348 000 kr
Främjandeverksamhet, löneuppräknings 2024	247 000 kr
Övriga aktörer inom samverkansmodellen	918 000 kr (3,5 %)

I de kulturpolitiska prioriteringarna för den kulturella infrastrukturen i Örebro läns kulturplan 2024-2027 är Länsteatern Örebro AB samt Örebro läns museum särskilt prioriterade. Länsteatern är på grund av mindre publik efter pandemin och ökade kostnader i särskilt stort behov av en förstärkning 2024. Verksamheten är därför prioriterad i uppräknings. Örebro läns museum kommer att prioriteras senare under perioden 2024-2027.

För exakta siffror för samtliga aktörer se bifogad excelfil: ”Budgetram samverkansmodellen 2023 Region Örebro län”.

Region Örebro län ansöker om motsvarande uppräknings från Statens kulturråd det vill säga 2 605 000 kr + 348 000 kr (löneuppräknings 2023) = 2 953 000 kr.

Utifrån Region Örebro län ekonomiska situation vill vi samtidigt informera om de planerade effektiviseringar som finns för Region Örebro län under 2024. Kulturnämnden (där också civilsamhället ingår) har fått beslut om effektiviseringar på 18 miljoner kronor, vilket innebär en neddragning på 14 procent. Det kan jämföras med neddragningar för övriga nämnder, regionala tillväxtnämnden 17 procent, hälso- och sjukvårdsnämnden 5 procent och kollektivtrafiknämnden 6 procent. Viktigt att notera är dock att 10 miljoner av de 17-18 miljonerna är medel som är tänkta att kompenseras från en annan del av Region Örebro län varför den reella

effektiviseringen inom kultur och civilsamhälle är 7-8 miljoner, det vill säga 6 procent. Tolkningen är därför att kulturen i den mån det är möjligt fredas.

Beslut om budget för 2024 för kulturnämnden tas först i decemberkommittén varför vi vid behov kan komplettera med mer exakta effektiviseringar.

Stärkt litteraturfrämjande

Region Örebro län planerar också att stärka **litteraturfrämjandet** med sammanlagt **116 000 kr**. Detta är ett kulturområde med en svag regional infrastruktur. Exempelvis finns få professionella författare och förlag, avsaknad av utbildningar och få arenor för professionella författare. För att kunna stärka arbetet med professionell litteratur i länet, vilket påtalades som ett behov i remissvaren för kulturplan 2024-2027 (Se svar från KLYS och Författarförbundet), behövs ökade verksamhetsmedel samt stärkt arbete med samverkan. Planerna för 2024-2027 förutsatt att verksamhetsmedlen ökar handlar bland annat om att:

- anlita en regionförfattare som operativt komplement till den regionala främjandeverksamheten.
- samverka med Författarcentrum Öst för att stärka författares möjlighet till arbete. Till exempel genom Författarcentrums projekt ”På riktigt – sakprosa i skolan” och ”Litterär vård i vården”.
- föra diskussioner om möjligheterna att samverka med Kävsta folkhögskola som ägs av Region Örebro län exempelvis kring en författarutbildning, residens, författarsamtal och liknande.
- stärka samverkan med professionella kulturaktörer i länet för att ge möjlighet till residensverksamhet samt insatser som stimulerar ungas skrivande.
- fortsätta samverkan inom Live at heart genom Lyric at heart.

Region Örebro län ansöker om 200 000 kronor från Statens kulturråd för att stärka området.

Stärkt musikfrämjande

Region Örebro län planerar att stärka **musikfrämjandet** med **133 000 kr**. Detta utifrån att musikfrämjandet i Örebro län är i en fas som kräver ökade medel för att klara av uppdraget att nå hela länet/nå fler invånare i hela länet med en ökad genrebredd. För att lyckas i arbetet krävs bland annat nya samarbeten, ökade medel och strukturer för att lotsa in unga musikutövare i det professionella musiklivet. Planerna för 2024-2027 förutsatt att verksamhetsmedlen ökar handlar bland annat om att:

- stärka professionella musikaktörer i hela länet utifrån genomförd kartläggning. Ett viktigt fokus är ökad genrebredd samt att nå fler invånare

och nya målgrupper. Exempel på insatser är gagegaranti, stöd till nystartade festivaler, fortbildning inom arrangörskap samt att initiera nätverk för stärkt samverkan både bland professionella utövare och arrangörer.

- genom fler samarbeten med lokala och nationella aktörer samt på sikt andra regioner stärka musiklivet och möjligheten till fungerande turnéstrukturer i länet och interregionalt.
- Öka förutsättningarna för residensverksamhet i hela länet genom samverkan med lämpliga aktörer såsom The non existent Center, Örebro läns folkhögskolor och Tived Americana.
- Involvera de professionella utövarna i arbetet att skapa fungerande strukturer för att unga ska kunna lotsas in i musiklivet, till exempel genom olika mötesplatser, ungdomsprojekt och ungdomsorkestrar.
- Höja nivån på professionella musikakter för barn i länets förskolor och skolor.

Region Örebro län ansöker om 200 000 kronor från Statens kulturråd för att , ytterligare stärka området.

Ramhöjning för att utveckla den kulturella infrastrukturen och ge fler invånare möjlighet att delta i kulturlivet

På grund av rådande situation ansöker Region Örebro län om en ramhöjning av de nationella medlen inom kultursamverkansmodellen. För att den regionala kulturella infrastrukturen ska kunna behålla sin kraft och fortsätta utvecklas behöver aktörerna inom kultursamverkansmodellen ökade anslag. Anledningarna till detta är:

1. den situation som har skapats efter pandemin med stora inkomstbortfall de senaste åren samt fortsatt mindre publik, särskilt inom scenkonsten.
2. den ekonomiska utvecklingen i stort med hög inflation, ökade arbetsgivaravgifter, höjda energipriser och därmed exempelvis höjda lokalkostnader.
3. en alltmer ansträngt offentlig ekonomi, på såväl regional som kommunal nivå och där Region Örebro län har en svår ekonomisk situation 2024.

Region Örebro län äskar därför om en ytterligare förstärkning på 5 procent av förra årets statliga belopp det vill säga 2 410 550 kr för att fördela utifrån behov mellan de producerande kulturaktörerna inom kultursamverkansmodellen.

Äskanden 2024

Sammantaget ansöker Region Örebro län om följande höjning av statliga medel inom kultursamverkansmodellen inför 2024:

Uppräkning inom samverkansmodellen	2 953 000 kr
Stärkt litteraturfrämjande (svag infrastruktur)	200 000 kr
Stärkt musikfrämjande (fler invånare deltar i kulturlivet)	200 000 kr
Ramhöjning statliga medel	2 410 550 kr
Totalt	5 763 550 kr

Den regionala kulturplanen är preliminär och slutliga beslut kommer att fattas av regionfullmäktige 6 december. Ansökan kommer att kompletteras med gällande kulturplan i december.

Beslut om den planerade regionala budgetramen för kultursamverkansmodellen 2024 kommer att fattas av kulturnämnden den 8 december 2023. Det slutliga beslutet om fördelningen beslutas om under februari 2024. Ansökan kommer att kompletteras med gällande budgetram i december.

Med vänlig hälsning

Torbjörn Ahlin
Ordförande i kulturnämnden

Katarina Strömberg Sandh
Chef område kultur och ideell sektor